

GÖZÜMÜZ DEMOKRASİDE

SEÇİM ÖZEL BÜLTENİ

EDİTÖRDEN;

Seçime sayılı günler kaldı. 14 Mayıs'ta seçmenin oyuna talip olan adaylar da kampanya çalışmalarına, mitinglerine hız verdi. Türkiye'nin bu haftaki seçim gündeminde de mitingler vardı. Millet İttifakı ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir gün arayla yaptığı İzmir mitingi çok konuşuldu, mitinglere katılım sayısı gündemi meşgul etti.

Adayların kampanyalarına hız vermesiyle birlikte, seçim süreçlerindeki adil rekabet konusu da gündemdeydi. İktidar partisi tarafından kamu kaynaklarının kampanyaya dahil edildiği tartışması muhalefet tarafından sıkça dile getirildi. Medyada eşit temsilin sağlanmadığı, adaylara eşit oranda yer verilmediği de bir başka eleştiri konusu oldu.

Denge ve Denetleme Ağı olarak, 14 Mayıs'ta yapılacak seçimleri tüm süreçleriyle yakından takip ediyoruz. Gözümüz Demokraside kampanyamız kapsamında, önemli başlıkları haftalık olarak derlediğimiz "Seçim Özel" bültenlerimizde, seçime dair gelişmeleri denge ve denetleme merceğiyle ele alıyoruz.

"Seçim Özel" bültenimizin bu haftaki sayısında da; adayların mitingleri, seçim takviminde geri sayım, başlayan seçim yasakları başta olmak üzere pek çok gelişmeye yer verdik; adayların açıklamalarını derledik.

Siz de merceğinize takılan, seçim gündemine ilişkin gelişmeleri bizlerle paylaşıp bültenlerimize katkı sağlayabilirsiniz.

BÜLTENDEN BAŞLIKLAR

SEÇİMLERDE 151 BAĞIMSIZ
MİLLETVEKİLİ YARIŞACAK

SEÇİM YASAKLARI BAŞLADI

MAKAM OTOMOBİLLERİ VE RESMİ
ARAÇLAR KULLANILAMAYACAK

ADAYLARIN MİTINGLERİ HIZ
KAZANDI

İÇİŞLERİ BAKANI SOYLU'NUN
SÖZLERİ TEPKİ ÇEKTİ

Seçimlerde 151 Bağımsız Milletvekili Yarışacak

14 Mayıs'taki seçimlere 24 siyasi parti ile Türkiye genelinde 151 bağımsız milletvekili adayı giriyor. Seçimlerde, "Cumhur", "Millet", "Ata", "Emek ve Özgürlük" ve "Sosyalist Güç Birliği" olmak üzere 5 ayrı ittifak yer alacak.

Milletvekili seçimlerinde yurt içinde 81 ilde ve 87 seçim çevresinde oy kullanılacak. 24 partinin yer aldığı birleşik oy pusulasının uzunluğu ise 1 metreyi buluyor. 11 seçim çevresinde bütün parti ve ittifakların ismi pusulada görünecek. Diğer yerlerde ise parti sayısına göre 9 farklı boyda pusula olacak. Yurt içinde kullanılacak oy pusulalarında, o seçim çevresindeki milletvekili adaylarının da ismi yazılacak.

Ortak liste yapmayan ve her partinin 87 seçim çevresinde liste çıkardığı Cumhur İttifakı bütün pusulalarda bulunacak. Millet İttifakı'nın adı ise 16 ildeki pusulalarda görünmeyecek. 7 ilde sadece CHP'nin, 9 ilde sadece İyi Parti'nin ad ve logosu yer alacak.

Takvim İşliyor

Gümrük kapılarında ve yurt dışı temsilciliklerde 27 Nisan'da başlayan oy verme işlemi devam ediyor.

Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK) verdiği bilgiye göre yurt dışındaki temsilciliklerde ve gümrük kapılarında 1 milyonu aşkın seçmen oy kullanmış durumda.

Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları, yurt dışı temsilciliklerinde 9 Mayıs tarihine kadar oy kullanabilecek. Gümrüklerde oy kullanma işlemleri ise 14 Mayıs saat 17:00'da sona erecek.

Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenler, tatil günleri dahil 24 saat süreyle oy kullanılabiliyor.

14 Mayıs'taki seçimler için, yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı 3 milyon 416 bin 98 seçmen için 73 ülkede ve 156 yerde yurtdışı temsilciliğinde sandık kurulları oluşturuldu. Yurt dışında ilk kez oy kullanacak seçmen sayısı ise 277 bin 646 olarak açıklandı.

Cumhurbaşkanı seçiminin ikinci tura kalması durumunda yurt dışı seçmenler 20-24 Mayıs tarihleri arasında oy kullanabilecek.

Seçim Yasakları Başladı

Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için bir kısım seçim yasakları başladı.

Oy verme gününden önceki 10 günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılması ve herhangi bir surette dağıtımı yasak olacak. Bu sürenin dışında yapılacak yayınlar tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uygun olacak.

Kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmacının hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmacının kim tarafından finanse edildiğinin açıklanması zorunlu olacak. Yapılacak propagandaların ve yayınların ilkelerini YSK belirleyecek.

Vatandaşların, elektronik posta adreslerine gönderilecek mesajlarla, taşınabilir veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılamayacak ancak siyasi partiler kendi üyelerine her zaman sesli, görüntülü veya yazılı mesaj gönderebilecek.

Makam Otomobilleri ve Resmi Araçlar Kullanılamayacak

Oy verme gününe kadar, bakanlarla milletvekilleri, yurt içinde yapacakları seçim propagandası ile ilgili gezilerini makam otomobilleri ve resmi hizmete tahsis edilen vasıtalarla yapamayacak. Açılış ve temel atma dahil törenler düzenlenmesi, nutuklar söylenmesi, demeçler verilmesi ve bunlar hakkında her türlü vasıta ile yayınlarda bulunulması yasak olacak.

14 Mayıs seçim günü saat 06.00'dan gece 00.00'a kadar alkollü içki satışı da yasak olacak.

“ BİZ NE DİYORUZ?

Seçimlere yaklaştığımız bu süreçte adil rekabet koşullarının oluşması için idari birimler ve kamu kaynakları ve olanaklarının iktidar partisi ve aday lehine kullanılmaması gerekmektedir. Kamu kaynaklarının iktidar partisi lehine kullanıldığı durumlara bundan önceki seçimlerde de şahit olunmuştur. Seçimlerin demokratik standartları yerine getirmesi ancak seçimlerde rekabet eden aday ve partilerin adil koşullarda rekabet edebilmesi ile sağlanabilir.

Adayların Mitingleri Hız Kazandı

Seçime sayılı günler kala siyasi partiler ve ittifakların mitingleri de hız kazandı. İzmir Gündoğdu Meydanı'nda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Millet İttifakı'nın bir gün arayla yaptığı mitinglere kaç kişi katıldığı üzerinden yapılan karşılaştırma uzun süre gündem oldu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Cumhurbaşkanı Adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun İstanbul mitinglerinde de tarih değişti. Aynı güne denk gelen mitinglerin, Kılıçdaroğlu'nun mitinginin öne çekilmesiyle farklı günlerde düzenlenmesine karar verildi. Mitinglerin aynı güne denk gelmesi “En hareketli gün”, “Meydan Savaşı” şeklinde haber başlıklarına taşınmıştı. Adaylar seçimin son haftasında da alanda olacak.

İçişleri Bakanı Soylu'nun Sözleri Tepki Çekti

İçişleri Bakanı ve AK Parti İstanbul 2. Bölge Milletvekili Adayı Süleyman Soylu, katıldığı bir programda 14 Mayıs'ta yapılacak cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimlerini “darbe girişimi” olarak niteledi. Soylu'nun, “15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi, halkın sokağa dökülmesi karşısında başarısız oldu. 15 Temmuz onların fiili darbe girişimiydi. 14 Mayıs da siyasi darbe girişimleridir. Bu kadar açık ve nettir. 14 Mayıs 2023, Batı'nın siyasi darbe girişimidir” sözleri tartışma yarattı. Muhalefetin, İçişleri Bakanlığı'nda “paralel bir seçim takip sistemi kurulduğu” yönündeki açıklaması da gündem oldu. CHP Hukuk ve Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, “İçişleri Bakanlığı tüm valiliklere yazdığı yazıyla bir seçim takip modülü oluşturulmasını talep ediyor. Nüfusu 20 bine kadar olan ilçelerde en az 3, 20-100 bin arası olanlarda en az 5, 100 bin üstü olanlarda en az 10 personel görevlendirilecek” açıklaması yaptı.

İçişleri Bakanlığı'na bağlı Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nın (GAMER) YSK'dan yurt içi ve yurt dışı sandık bilgilerini istediği haberleri de basına yansıdı. Habere göre, CHP'nin YSK Temsilcisi Hadimi Yakupoğlu, GAMER'in talebinin oy çokluğu ile reddedildiğini açıkladı.

“ BİZ NE DİYORUZ?

Seçimler, farklı politikalar vadeden parti ve adayların seçmenlerin oyları için rekabet ettiği ve seçmenlerin de düzenli aralıklarla iktidarları kendilerine karşı hesap verebilir kıldıkları demokrasinin gerekli fakat tek başına yeterli olmayan temel unsurudur. Bu çerçevede değerlendirildiğinde demokrasileri, iktidarların kuralları belli olan, adil ve özgür seçimlerle değişebildiği siyasi rejimler olarak da tanımlamak mümkündür.

Adaylar Ne Diyor?

Cumhurbaşkanı Adayı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

“Dini olmayan, diyaneti olmayan, bayrağı olmayan, ezanı olmayan, kimler destekliyor bay bay Kemal’i, bu teröristler. İşte söyle bana arkadaşını söyleyeyim sana kim olduğunu.”

Cumhurbaşkanı Adayı, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

“Bu kirli dile son verilsin. Akla gelmeyecek pis oyunlar ve ithamlarla neye varmak istendiğini insanımız görüyor. Seçime gidiyoruz, savaşa değil. Nice iktidarlar değişti, yola hep devam ettik. Son 10 günde girilecek en pis işleri biliyorum ve onlara diyorum ki azıcık sağduyu”

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener:

“Türkiye mübareklerin elinde sanki savaşa gidiyor. Gençlerimiz için neler planladığımızı, kovulan doktorlar için, öğretmenler için ne yapacağımızı, tarımı, sanayiye, Suriyelileri söylememiz gerekirken, Allah Allah nidalarıyla savaşa gidiyoruz.”

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu:

“6 ayrı siyasi parti bir araya gelmemizin bir temel sebebi vardır. O da Cumhurbaşkanlığı Sistemini değiştirmektir. Bu sistem değişmeden otoriterlik ortadan kalkmaz. Cumhurbaşkanı hesap verebilmelidir, aldığı kararlar Mecliste müzakere edilebilmelidir. Bunu bugün yapmak mümkün değildir.”

Cumhurbaşkanı Adayı Sinan Oğan:

“Meydanlara sığmayacak, dolup taşacağız. Talana dur diyenler, dualarını esirgemeyenler, dedelere oy vermek istemeyenler, işte burada! Dinamik, donanımlı bir aday olarak karşınızdayım.”

Cumhurbaşkanı Adayı, Memleket Partisi Genel Başkanı Muharrem İnce:

“Çözümü söylüyorum; yüzde 1 oyu yok bunların; at ikisini kenara, kayıtsız destek olacağım. Davutoğlu ve Babacan’ı kenara çeksın, kayıtsız destek oluyorum.”

TİP Sözcüsü, İstanbul Milletvekili Adayı Sera Kadıgil:

“And olsun ki, söz olsun ki önce bu saray düzenini, sonra bu sermaye düzenini başlarına yıkacağız. Emeğin, kardeşliğin, özgürlüğün ülkesini kuracağız.”